

Dopdolu bir içerikle
yeni sayımız!

BU SAYIDA:

ODTÜ'den Ayrılır- ken...	1
Prof. Dr. Canan Sümer	
Bölümden Haber- ler!	2-4
Ödüller ve Başa- rılar	5
Yayınlar	5
Bunları Biliyor Muydunuz?	5
Kongre Sunumla- rı ve Konferans- lar	6
Tezler	6
Dört Cevapta Doktora Tezim	7-9
Projeler	10
Ek Görevli Hocalarımız	11
Mezunarlar: Kim, Nerede?	12

Lisans öğrencisi, yüksek lisans öğrencisi, araştır-
ma görevlisi, öğretim
üyeleri ve Bölüm Başkanı
olarak bir parçası ol-
maktan büyük gurur
duyduğum ODTÜ'den
29 Ağustos 2019 tarihi

itibarıyla emekli olarak ayrılıyorum. Bu güzel
kampüs çoğu mezunu ve mensubu için olduğu
gibi, benim için de tam bir yaşam okulu oldu.
ODTÜ'de akademik anlamda edinilen kazanım-
lar tartışmasız çok önemli ancak burayı gerçek
bir okul yapan şeyin, kişilerin kendilerini keşfet-
meleri, bireysel anlamda öğrenmeleri ve yaşa-
dıkları toplumun temel meselelerine kör ve sağır
olmayan kişiler olarak gelişmeleri için sağlanan
iklim olduğunu düşünüyorum.

Lisans yıllarında Nuran Hortaçsu Hocanın Ajda
Pekkan örneği ile anlattığı Kelley'nin yükleme
kuramı ve de ispanağı sevmediği halde yediği
için artık seven çocuk örneği ile öğrendiğimiz
"bilişsel çelişki" kavramı, Umut Talaslı Hoca ta-
rafından anlatılan ama sanki biz de o laboratu-
varda bizzat bulunmuşuz gibi canlandırdığımız
Sperling'in "Sensory Memory" deneyleri, Nuran
Karancı Hocanın büyük bir titizlikle DSM-III'e
paralel aktardığı Psikopatoloji dersi ve bu dersin
antitezi olarak Klinik Psikoloji dersinde Doğan
Eker Hocanın aklımıza soktuğu Thomas
Szasz'ın "*mental illness is a metaphor for human
problems in living*" argümanı, Nail Şahin Hocanın
Deneyisel Gelişim Psikolojisi dersi için verdiği
uzun listede yer alan kaynaklara erişmek için
kütüphanede manuel olarak devasa "abstract"
endeksleri ve "periodical" endeksleri ile yapılan
hem bilişsel hem de bedensel mücadeleler....
Tüm bunlar olurken akademik anlamda yaşadığ-
ımız kuşkusuz *alfa* türü bir değişimdi ve tabi ki
çok önemliydi. Bu değişimle, başlangıç noktası-
na göre daha çok bilgilendik, öğrendik. Ama ön-
ce öğrendiğimizden daha fazlasını biliyormuşuz
zannettik, sonra ise ne kadar az bildiğimizi ve
önümüzde daha ne kadar uzun bir yol olduğumu
kavradık, çünkü ODTÜ nüfuz etmeye başlamıştı...

Mezun olunca hissetmeye başladığım ve yurt
dışı dönüşü bir öğretim üyesi olarak deneyimle-
meye devam ettiğim değişim ise biz I/O'cuların
deyimi ile *gama* türü bir değişimdi. Yani referans
noktalarınızın değiştiği, ezberlerinizin bozulduğu
türden bir değişim. Teknik ifadeyle, aynı ölçeğin

ODTÜ'den Ayrılırken...

Bölümümüz öğretim üyelerinden Prof. Dr. Canan Sümer Hocamız, ODTÜ
Psikoloji Bölümü'nde yaşadığı deneyimleri kaleme aldı.

aynı maddeleri üzerinde, artık ayrı bir faktör
yapısının ortaya çıkması hali gibi yapısal bir
dönüşüm, gama değişimi; öğrencisini, hocası-
nı, idari personeli ODTÜ'lü yapan ve geri
dönüşü olmayan türden bir değişim.

Öğretim üyesi olarak Bölüm kadrosuna dahil
olduğum 1996 yılından sonra ağırlıklı olarak
ODTÜ'den ve psikoloji disiplininin öğretim
elemanlarıyla, bazen de Siyaset ve Kamu Yö-
netimi, Makina Mühendisliği, Endüstri Mühen-
disliği gibi bölümlerden öğretim elemanlarıyla
kapsamlı projeler yürüttük. Psikoloji biliminin
temel kuram, yöntem ve yaklaşımlarının iş
yerine uygulanması pratiğinin neredeyse hiç
olmadığı bir dönemde, yürüttüğümüz projelerle
kurumlarda iş analizi, personel seçme ve per-
formans değerlendirmesi sistemlerinin oluşturu-
lmasına, iki özel durumda da Ölçme Değer-
lendirme Merkezinin geliştirilmesine katkı sağ-
ladık. Bu projelerin ürünleri bilimsel yayınlara,
tez çalışmalarına ve ulusal ve uluslararası
patentlere dönüştü. En büyük ödül ise bazı
kamu kurumlarında iş ve örgüt psikolojisinin
varlığı ve işlevine yönelik artan farkındalık ol-
du. Bu süre zarfında ayrıca, meslek örgütümüz
olan Türk Psikologlar Derneği'nde, EFPA'da
ve NATO "Human Factors and Medicine Pa-
nel"de hem de üniversitemiz içinde farklı birçok
kurul, birim ve gruplarla çalışma şansım oldu.

ODTÜ Değerlerinin belirlendiği ve sevgili
alandaşım Yonca Toker Hocanın da yer aldığı
çalışma grubu, bu çalışmaların bir örneği.

Ülkemizin ve de Üniversitemizin tarihine çok
kalıcı bazı notların düğüldüğü bir dönemde
Bölüm başkanlığı yaptım. Bu dönemde üniver-
sitelere diretilen norm kadro ve sosyal bilimlere
diretilen ABD uygulamaları, üniversite özerkli-
ğini zedeleyen, üniversiteleri vasata davet
eden uygulamalar olarak tarihimizdeki yerlerini
aldılar. Bunların yanı sıra ODTÜ'lüler olarak
içselleştirdiğimiz **Değerlerle ve ODTÜ Gele-
neği** ile uyuşmayan yaklaşım ve uygulamala-
ra da fazlasıyla tanıklık ettik. Tüm bu olum-
suzluklara rağmen, Kavaklık Direnişinin can
suyu olduğu ODTÜ Ruhunun küllerinden doğu-
şuna tanık olarak ayrılıyor olmaktan büyük
mutluluk duymaktayım.

Sevgiyle kalın...

Prof. Dr. Canan Sümer

Bölümden Haberler!

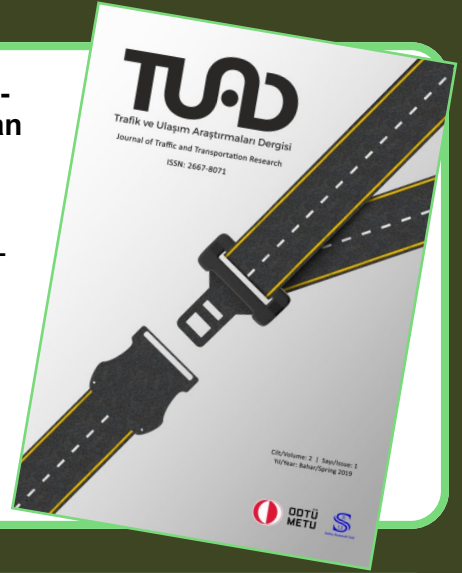
24. Şizofreni Penceresinden Hayat Etkinliği Gerçekleştirildi!

Bölümümüz ek görevli öğretim üyelerinden Dr. Ali Can Gök tarafından verilen "Alan Çalışması" dersinin öğrencileri ve "Şizofreni Hastalar ve Yakınları Dayanışma Derneği" ile işbirliği içerisinde, "Şizofreni Penceresinden Hayat" etkinliğinin 24.'sü 8 Mayıs 2019 tarihinde gerçekleştirildi.

Trafik ve Ulaşım Psikolojisi Programı ve Güvenlik Araştırma Birimi (GAB) öğretim üyeleri ve araştırmacıları tarafından yayımlanan TUAD'ın yeni sayısı çıktı!

Trafik ve Ulaşım Psikolojisi Lisansüstü Programları ile Güvenlik Araştırma Birimi öğretim üyeleri ve araştırmacıları tarafından çıkarılan "Trafik ve Ulaşım Araştırmaları Dergisi - TUAD"ın yeni sayısı Nisan 2019'da yayımlandı. TUAD'ın Nisan 2019 sayısına erişim bağlantısı:

<https://dergipark.org.tr/download/issue-full-file/44880>

Dr. Kaan Kerman bölümümüzde bir seminer verdi!

Dr. Kaan Kerman, 17 Mayıs Cuma 13:40'ta "Animal Personality Traits and Social Context" başlıklı konuşmasını yapmıştır.

Mutluluklar!

Beşeri Bilimler Binası kantin görevlilerinden Nurten Kaygusuz, 4 Mayıs 2019 tarihinde dünyaevine girmiştir. Nurten Hanım ve eşi Metin Bey'e bir ömür boyu sağlık ve mutluluk dileriz.

Bölümden Haberler!

Bölümümüz araştırma görevlilerinden Sami Çoksan, Psychological Science Accelerator (PSA) ağına üye olmuştur!

Psychological Science Accelerator (PSA), araştırmacıları tarafından seçilen çalışmalar için veri toplanmasını koordine eden, 72 ülkeden 548 laboratuvara üye 760 araştırmacının oluşturduğu bir psikoloji laboratuvarları ağıdır. Bu ağda Türkiye'deki üniversitelerde yer alan psikoloji bölümlerine bağlı toplam 17 araştırmacı bulunmaktadır. Ağın amacı güvenilir ve genelleştirilebilir bulgular üretmek için araştırmacılar arasında koordinasyon sağlamak ve işbirliğini arttırmaktır. 2017 yılında temelleri atılan ağ şu an büyük kısmı tekrarlanabilirlik krizinde tartışılan çalışmalar olmak üzere 6 çalışma yürütmektedir. An itibarıyla araştırma görevlimiz Sami Çoksan, bu çalışmalardan birisinde Başkent Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nden Dr. İlker Dalgat ve Üsküdar Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nden Dr. Öğr. Üyesi Asil Özdoğru ile birlikte çeviri ve veri toplama görevini sürdürmektedir. İlgilenenler çalışmanın ön baskısını 10.31234/osf.io/t2pju adresinden ulaşabilirler. Oosterhof ve Todorov'un Yüz Algısında Değer-Baskınlık Yönelimi Modeli'nin küresel çapta sınındığı bir başka çalışmaya dahil olmak için araştırma görevlimizin yazışmaları sürüyor. Ağa katılmak isteyen araştırmacılar <https://psysciacc.org/> adresini inceleyebilirler.

Mezunlar Günü'nde 10, 20, 30, 40, 45 ve 50 yıllık mezunlarımız madalyalarını aldılar!

Ödüller & Başarılar

- ⇒ Bölümümüz öğretim üyelerinden Bahar Öz, "Doçent" unvanını kazanmıştır. Hocamızı gönülden tebrik ediyor, başarılarının daim olmasını diliyoruz.
- ⇒ Bölümümüz doktora öğrencisi ve araştırma görevlilerinden Seren Güneş, Alman Akademik Değişim Servisi'nin (DAAD) verdiği doktora içi araştırma bursu ile, 1 Şubat - 30 Kasım 2020 tarihleri arasında, Almanya Wuppertal Üniversitesi Gelişim Psikolojisi Laboratuvarı'na Prof. Dr. Peter Zimmermann'ın davetlisi olarak gitmeye hak kazanmıştır. Kendisini tebrik ediyoruz.

Yayınlar

- Çoksan, S. (2019). İç gruba kayırma ile iç ve dış gruba eşit davranmanın nedensel atıfları. Nesne, 7 (14), 83-101. doi: 10.7816/nesne-07-14-06
- Çoksan, S. Y., & Çoksan, S. (2019). Demografik değişkenler açısından sağır olmayan yetişkinlerin sağır bireylere yönelik inanışları: Betimleyici bir ön çalışma. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(2), 147-155. doi: 10.33537/sobild.2019.10.2.13
- Kaçan, B., Fındık, G., Üzümcüoğlu, Y., Azık, D., Solmazer, G., Ersan, Ö., ... Xheladini, G. (2019). Driver profiles based on values and traffic safety climate and their relationships with driver behaviors. Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour, 64, 246-259.
- Yıldız-Çoksan, S., Aslan, A., Çoksan, S., & Okuyaz, Ç. (2019). Cognitive profile and academic achievement of children with absence epilepsy. Epilepsy & Behavior, 95, 95-99. doi: 10.1016/j.yebeh.2019.04.001

Bunları Biliyor Muydunuz?

Dr. Öğr. Üyesi Banu Cingöz Ulu Hocamızın bizimle paylaşmış olduğu ve yakın zamanda yayımlanmış araştırmaların sonuçlarına göre;

- ⇒ Normal şartlar altında parçası olduğumuz grupların normlarını en yakından takip edenlerin gruba özdeşimi yüksek olan üyeler olduğunu,
- ⇒ Ancak içten içe grup için zararlı olduğunu düşündüğümüz normlara en fazla karşı çıkan ve eleştirenlerin de aslında gruba en fazla özdeşleşen, yani aslında grubu en çok seven, üyeler olduğunu,
- ⇒ Ancak başka bir gruba kıyaslama veya rekabet söz konusuysen, özdeşimi yüksek olan üyelerin de kamusal ortamda kendi grup normlarını eleştirmekten kaçındığını,
- ⇒ Bu açıdan grubu eleştirmeyen ve onaylamadığı halde normlara uymaya devam eden üyelerin aslında özdeşimi düşük olan, yani aslında gruba bağlılığını zayıflatarak psikolojik anlamda grubu terk etmeyi seçen üyeler olduğunu,

biliyor muydunuz?

KONGRE SUNUMLARI VE KONFERANSLAR

- ⇒ Acikgoz, Y., Toker, Y., Hickman, D., & Iverson, E. (2019, April). Measuring impression management through a Conditional Reasoning Test. In Schoen, J. (Chair), Latest Findings in Conditional Reasoning: A New Scale, New Analysis, and New Samples. Symposium session conducted at the 34th Annual Society for Industrial and Organizational Psychology Conference, Washington, DC.
- ⇒ Aytaç, S., & Kılıç, A. (2019, 10 Mayıs). Tanıma belleğinde bağlam bilgisinin güçlendirilmesi. 1. Ankara Bilişsel Psikoloji Buluşması, Ankara TED Üniversitesi, Türkiye.
- ⇒ Yazar, Y., Mete, İ., & Ones, D. (2019, May). Does green matter? Investigating the pro-environmental initiatives of Turkish companies. Oral presentation at the Biannual Congress of the European Association of Work and Organizational Psychology (EAWOP), Turin, Italy.

TEZLER

- ⇒ Prof. Dr. Nuray Sakallı Uğurlu danışmanlığındaki Abdulkadir Kuzlak "Are Women and Men's Atypical Educational Choices Punished? Gender System Justification, Ambivalent Sexism, and Precarious Manhood" başlıklı doktora tezini,
- ⇒ Prof. Dr. Nuray Sakallı Uğurlu danışmanlığındaki Beril Türkoğlu Demirel "Precarious Manhood in Turkey: Earned, Lost, and Threatened Status of Manhood" başlıklı doktora tezini,
- ⇒ Prof. Dr. Reyhan Bilgiç danışmanlığındaki Ezgi Demircioğlu "The Crossover of Work Engagement: Understanding Leader Related Dynamics" başlıklı doktora tezini,
- ⇒ Prof. Dr. Tülin Gençöz danışmanlığındaki ve Dr. Öğr. Üyesi Sevda Sarı Demir eş-danışmanlığındaki Elif Ünal "An Interpretative Phenomenological Analysis of Anticipatory Grief: Getting Stuck between the Problems of the Present and the Future" başlıklı doktora tezini,
- ⇒ Prof. Dr. Tülin Gençöz danışmanlığındaki ve Dr. Öğr. Üyesi Sevda Sarı Demir eş-danışmanlığındaki Sinem Baltacı "A Qualitative Examination of Obsession, Repetition, and Anxiety through Lacanian Discourse Analysis Perspective" başlıklı doktora tezini,
- ⇒ Prof. Dr. A. Nuray Karancı danışmanlığındaki Güler Beril Kumpasoğlu "The Relationship between Perfectionism and Depression: Mediator Roles of Perceived Social Support and Mattering" başlıklı yüksek lisans tezini,
- ⇒ Prof. Dr. A. Nuray Karancı danışmanlığındaki Kübra Gökhan "Posttraumatic Stress and Posttraumatic Growth in the Aftermath of Terrorism: The Roles of Exposure, Media, World Assumptions, Coping and Rumination" başlıklı yüksek lisans tezini,
- ⇒ Prof. Dr. A. Nuray Karancı danışmanlığındaki Selen Eltan "Psychometric Properties of the Cumulative Trauma Scale: Evaluation of the Validity and Reliability in a Turkish Sample" başlıklı yüksek lisans tezini,
- ⇒ Prof. Dr. Bengi Öner Özkan danışmanlığındaki Barış Şahin "The Mediating Effect of Justice Perception on the Relationship between Revenge Behavior and Basic Psychological Need Satisfaction" başlıklı yüksek lisans tezini,
- ⇒ Prof. Dr. Bengi Öner Özkan danışmanlığındaki Gülin Kahya "The Role of Contact in Locals' Attitudes towards Refugees in Turkey" başlıklı yüksek lisans tezini,
- ⇒ Prof. Dr. Bengi Öner Özkan danışmanlığındaki ve Dr. Öğr. Üyesi Müjde Koca Atabey eş-danışmanlığındaki Melek Mert Kastner "Attitudes toward Disabled People in the Social Context of Dating, Marriage and Work: Religiosity, Religious Orientation, Conservation and Ambivalent Sexism" başlıklı yüksek lisans tezini,
- ⇒ Prof. Dr. Nuray Sakallı Uğurlu danışmanlığındaki Demet Başar "Stalking as a New Form of Violence: Its Relationship with Ambivalent Sexism, Honor Endorsement and Gender-based Violence Attitudes" başlıklı yüksek lisans tezini,
- ⇒ Prof. Dr. Nuray Sakallı Uğurlu danışmanlığındaki Didem Koskos Gürel "The Predictors of Attitudes toward Divorced Women: Ambivalent Sexism and System Justification" başlıklı yüksek lisans tezini,
- ⇒ Prof. Dr. Özlem Bozo Özen danışmanlığındaki Berkay Köse "Effects of Neuroticism and Caregiver Burden on Caregivers' Depressive Symptoms and Well-being: Moderating Role of Dispositional Mindfulness" başlıklı yüksek lisans tezini,
- ⇒ Prof. Dr. Özlem Bozo Özen danışmanlığındaki Dolunay Cemre Durmuş "Effect of Accepting the Past on Finding a Meaning in Life among Turkish Old Age Individuals: Moderating Role of Perceived Social Support" başlıklı yüksek lisans tezini,
- ⇒ Doç. Dr. Mine Mısırlısoy danışmanlığındaki Hilal Tanyaş "The Effects of Source Presentation and Test Format on Recognition Memory for Item and Source" başlıklı yüksek lisans tezini,
- ⇒ Dr. Öğr. Üyesi Başak Şahin Acar danışmanlığındaki Fatma Kübra Aytaç "Cultural Life Script and Personal Life Story Events in Turkish Cultural Context" başlıklı yüksek lisans tezini,

başarıyla sunmuşlardır. Kendilerini ve danışmanlarını tebrik ediyoruz.

Dört Cevapta Doktora Tezim

Ad Soyad: Dr. Abdulkadir Kuzlak

Başlık: Kadın ve Erkeklerin Atipik Eğitim Seçimleri Ceza-landırılır Mı? Cinsiyetçi Sistemi Meşrulaştırma, Çelişik Duygu-lu Cinsiyetçilik ve Kırılgan Erkeklik

Konu Neydi? Tezimde okudukları bölümde azınlık duru-munda olan kadın ve erkeklerin ayrımcı davranışlara maruz kalıp kalmadıklarını araştırdım.

Nasıl Çalışıldı? Tezde üç çeşit yöntem kullandım. Birinci-sinde internet üzerinden anket uyguladım ve öğrencilerin üni-versite bölümlerini ne kadar erkek veya kadın odaklı algıladık-larını araştırdım. İkincisinde mülakat yöntemiyle cinsiyet azın-lık öğrencilerin ayrımcılık hissedip hissetmediklerini incele-dim. Üçüncü yöntemde ise yine internet üzerinden anket uy-guladım ama bu sefer deneysel desen kullandım. Bu çalışma-larda öğrencilerin cinsiyet azınlık öğrencilere ayrımcılık yapıp yapmayacaklarını araştırdım. Bütün bu çalışmaların örnekle-mini ODTÜ öğrencileri oluşturdu.

Ne Bulundu? Görünüşe göre eğer bir bölüm oransal olarak kadın ağırlıklıysa, o bölüm kadına uygun, eğer erkek ağırlıklıysa erkeğe uygun olarak algılanıyor. Ayrıca, cinsiyet azınlık olan öğrencilerin azınlık olacak-ları bölümü seçmemeleri konusunda aileleri tarafından baskı altına alındıklarını bulduk. Ama bölüme geldiklerin-de ayrımcılığa uğramadıklarını bulduk. Öğrencilerin cinsiyet azınlıktan ziyade duygusal ve pasif bir görüntü çı-zen kadın ve erkeklere girişken kadın ve erkelere kıyasla ayrımcılık yaptıklarını da öğrendik.

Neden Önemli? Herhangi bir alanın kadına mı yoksa erkeğe mi uygun olarak algılandığıyla ilgili ve mülakat yöntemiyle cinsiyet azınlıklara ayrımcılığı araştıran neredeyse hiçbir çalışma yoktu. Bu nedenle literatüre önemli bir katkı sağladık. Ayrıca korumacı cinsiyetçiliğin duygusal ve pasif görünümlü kadınları korumasıyla ilgili eğitim bağlamında ipuçları elde ettik.

Ad Soyad: Dr. Sinem Baltacı

Başlık: Takıntı, Tekrar ve Kaygının Lacanyen Söylem Analizi Yaklaşımı ile Niteliksel Bir İncelemesi

Konu Neydi? Bu çalışmada takıntı, tekrar ve kaygı semptomları gösteren Obsesif-Kompulsif Bozukluk (OKB) tanısı almış kişilerin öznel yapılanışlarını incelemeye ve semptom bazlı tanılamamanın klinik uygulamadaki işlevini araştırmaya odaklandım.

Nasıl Çalışıldı? Medikal sistem içinde OKB tanısı almış, 25-45 yaşlarında 6 kişi ile klinik görüşmeler yaptım. Yazıya dökülmüş görüşme kayıtlarını Lacanyen Söylem Analizi Yaklaşımı çerçevesinde analiz ettim.

Ne Bulundu? Sonuçlar kişilerin aynı tanı altında sınıflanmış olsalar da, söylemlerinde temel gösterenlerinin, metaforlarının, pozis-

yonlanma ve Başka ile ilişkilenmelerinin kendine özgü kurulduğunu göstermiştir. Obsesyon nevrozundaki bir yapılanmanın belirgin ve ayırıcı özellikleri not edilmiştir. Baskın söylem analizinde ise kişilerin yaşadıkları bu psikolojik durumlarını dini, tıbbi veya geçmiş yaşam deneyimlerine yükleyerek durumlarına bir geçerlik ve tanınma getirdikleri görülmüştür.

Neden Önemli? Bu çalışma klinikte semptomların odak alınmasındansa kişilerin kendilerine özgün, tarihi ve kültürel yapılanışlarının merkez alınmasına dikkat çekmiş ve söylemsel bir dinleme yapmanın önemini göstermiştir.

Dört Cevapta Doktora Tezim

Ad Soyad: Dr. Elif Ünal

Başlık: Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz ile Öncül Yasın İncelenmesi: Bugünün ve Yarının Problemleri arasında Mahsur Kalmak

Konu Neydi? Bu tezde öncül yas deneyimlerini incelemek amaçlanmıştır. Öncül yas kayıp beklentisi ile deneyimlenen yasa verilen addır ve ön görülen kayba ilişkin tepkileri ve bu tepkilerle baş etmek stratejilerini içermektedir.

Nasıl Çalışıldı? Bu deneyimin öznel ve kültüre özgü özelliklerini anlamak için, nitel araştırma stratejisi tercih edilmiştir. Ebeveynlerine kanser teşhisi konulmuş beş genç yetişkin kadının her biri ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiş ve bu görüşmeler analiz edilmiştir.

Ne Bulundu? Öncül yas bugünün ve yarının problemleri arasında mahsur kalma deneyimi olarak yorumlanmıştır. Ebeveynlerinin ölümünü öngören bireylerin, şu anda yaşadıkları problemler ve gelecekte yaşayacaklarını ön gördükleri problemlerin yarattığı duygusal yükler arasında mahsur kaldıkları sonucuna varılmıştır.

Neden Önemli? Bu çalışma öncül yasin öznel ve kültüre özgü özelliklerine ışık tuttuğu için önemlidir. Aynı zamanda Türkiye’de bu konu hakkına yapılan ilk çalışmadır. Üstelik kronik hastalıkların oranlarının arttığını göz önüne alındığında, sağlık uzmanlarının bu bireylerin deneyimlerini daha iyi anlamalarını sağlayabilecek bulgulara ışık tutmuştur.

Ad Soyad: Dr. Ezgi Demircioğlu

Başlık: Çalışmaya Tutkunluğun Geçiş: Liderle Bağlı Değişkenlerin Rolünü Anlayabilmek

Konu Neydi? Tezimin amacı, çalışmaya tutkunluğun liderden asta geçişini sağlayan mekanizmaları anlamaktır. Liderin çalışmaya tutkunluğunun lider davranışlarına, bu davranışların astların çalışmaya tutkunluğuna ve bu tutkunluğun da astların performansına, işten ayrılma niyetine, iş tatminine ve öznel iyi oluş haline katkı yapması beklenmekteydi. Buna ek olarak, lidere (ör: pozitif/negatif duygulanım) ve asta (ör: pozitif/negatif duygulanım ve işteki sorumluluk) bağlı değişkenlerin düzenleyici rolünü de araştırmamızla test ettik.

Nasıl Çalışıldı? Tezimde hem nitel hem nicel araştırma yöntemlerini kullandık. Öncelikle çalışmaya tutkun lider davranışlarını ve farklılaştırıcı rolleri daha iyi anlayabilmek amacıyla açık uçlu sorulardan ve mülakatlardan oluşan nitel çalışmalar yürüttük. Bu çalışmalardan elde edilen verilerle çalışmaya tutkun lider davranışları ölçeğini oluşturup, bu ölçeğin güvenilirliğini ve geçerliğini, nicel bir çalışma ile test ettik. Son olarak da araştırma modelimizi aynı katılımcılardan üç ay ara ile iki kez veri toplayarak test ettik.

Ne Bulundu? Sonuçlar çalışmaya tutkunluğun liderden asta doğrudan geçişini desteklemiş; ancak çalışmaya tutkun lider davranışlarının, liderin ve astın çalışmaya tutkunluğu arasında aracı bir rol oynamadığı gösterilmiştir. Çalışmaya tutkun lider davranışlarının, hem astın çalışmaya tutkunluğunu hem de asta bağlı bazı sonuç değişkenlerini yordadığı görülmüştür. Çalışmaya tutkun lider davranışlarının, astın çalışmaya tutkunluğunun aracı etkisiyle de sonuç değişkenlerine bağlandığı gösterilmiştir. İlk veri toplama dönemi, bu aracı etkiyi astın negatif duygulanımının etkilediğini gösterse de bu, ikinci veri toplama döneminde gözlemlenmemiştir.

Neden Önemli? Bulgular liderlerin çalışmaya tutkunluğunun astların çalışmaya tutkunluğu için; çalışmaya tutkun lider davranışlarının ise hem astların çalışmaya tutkunluğu hem de astlara bağlı bireysel ve örgütsel sonuçlar için önemli olduğunu göstermiştir. İlave olarak çalışmaya tutkun olma, tüm çalışanlar için sağlıklı bir durum olduğundan; bu tezin sonuçları, çalışmaya tutkunluğu işyerlerinde artırma konusunda yapılabilecek çalışmalara da ışık tutmaktadır.

Dört Cevapta Doktora Tezim

Ad Soyad: Dr. Beril Türkoğlu

Başlık: Türkiye'de Kırılgan Erkeklik: Kazanılan, Tehdit Edilen ve Kaybedilen Bir Statü Olarak Erkeklik

Konu Neydi? Doktora tezimde insanların erkekliği kadınlığa kıyasla nasıl konumlandıklarını Kırılgan Erkeklik Kuramı'nın sunduğu perspektifle anlamaya çalıştım. Kırılgan erkeklik kuramı erkekliğin kadınlığa kıyasla daha zor kazanılan, kolay kaybedilen bir statüsü olduğunu ve (toplumsal cinsiyet) tehditleri karşısında başkalarının gözündeki imajını korumak için kaygı ve öfke gibi duyguları belirgin bir biçimde açığa çıkardığını söyler. Bu kuramın varsayımları 2008 yılında Joseph Vandello ve arkadaşları tarafından Amerika'da farklı öğrenci örnekleriyle sınanmıştır. Doktora tezim kapsamında ise bu kuramın Türkiye'de geçerli olup olmadığını ve erkekliğe dair algıların Türkiye'deki erkeklik ideolojisinden nasıl etkilendiğini araştırdım.

Nasıl Çalışıldı? Tezimde biri korelasyonel, dördü yarı-deneysel olmak üzere toplamda beş çalışma gerçekleştirdim. Bu çalışmaların tamamında üniversite öğrencileri ile çalıştım.

Ne Bulundu? Çalışmaların bulgularına göre 18- 28 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin Türkiye'de erkekliği kadınlığa kıyasla -sosyal ve toplumsal araçlarla (ör., iş sahibi olmak, aile reisi olmak, bir şeyi başarmak gibi) daha zor ulaşılabilen toplumsal bir statü olarak gördüğünü, -kazanılan erkeklik statüsünün fiziksel (ör., bedensel kayıplar veya eksiklikler) nedenlerden ziyade daha sosyal-toplumsal nedenlere bağlı olarak (ör., işini veya eşini kaybetme gibi) kaybedilebilir algılandığını, - erkekler, erkekliğe yönelik tehdit algılandığında özellikle *fiziksel öfke* olarak açığa çıkan duygusal ve bilişsel rahatsızlarla sonuçlandığını gösterdim. Ancak kadınlık statüsüne kıyaslanarak elde edilen sonuçlarda, Türkiye kültüründe kadınlığın da kaybedilebilir bir durum (veya itibar) olduğunu gösterdim. Katılımcılara göre kadınlık özellikle cinsel taciz, fiziksel şiddet veya tecavüz veya aldatılma gibi faktörler üzerinden kaybedilebilecek bir durum olarak algılandı. Aynı zamanda erkekliğin kadınlığa göre daha kırılgan (zor kazanılan, kolay kaybedilen) bir statü olduğu kabulünün Türkiye'deki erkeklik ideolojisinin "kadınsılıktan kaçınma" normunun beslediği bir algı olduğunu ortaya koydum.

Neden Önemli? Bu çalışmaların sonuçları özellikle iki açıdan önem kazanıyor. İlk olarak, erkekliğin sosyal yapısını ve toplumsal araçlarla nasıl kurgulandığını anlamak hem "vadedilen" "erkek" statüsünün ne koşullarda ve nasıl kırıldığını anlamak hem de kırıldığında hem kendine (ör., psikolojik yardım almama, depresyon, artan toplumsal cinsiyet normları stresi vb.) hem de özellikle kadınlara ve cinsel azınlık gruplarına yönelik yıkıcı davranışları (ör., önyargı, şiddet, cinsiyetçilik vb.) anlamak adına oldukça önemli. Çünkü, kırılan erkeklik statüsü kendini erkeklik ideolojisinin müsaade ettiği olumsuz davranışlarla yeniden kazanmaya çalışıyor. İkinci olarak, Türkiye'de kadınlığın erkeklik gibi "zor kazanılan" bir statü olarak algılanmasa da çeşitli toplumsal müdahalelerle "yitirilebilen" bir statü olduğunu, bunun da Amerikan kültürüne kıyasla farklı bir kültürel örüntüden kaynaklanabileceğini gösteriyor. Ancak elbette bu sonuca tam anlamıyla varabilmek için daha fazla çalışmaya ihtiyacımız var.

2018-2019 Doktora Öğrencilerimizin Mezuniyet Töreninden Kareler

BÖLÜMÜMÜZDEN PROJELER

Özdeşimin İç Grup Yanlılığı Üzerindeki Etkisinde Grup Normu ve Grup Formasyonunun Düzenleyici Rolü

TÜBİTAK 1002 Hızlı Destek Programı

Proje Yürütücüsü: Arş. Gör. Sami Çoksan

Araştırmacılar: Dr. Öğr. Üyesi Banu Cingöz Ulu (ODTÜ – Psikoloji)
Dr. Öğr. Üyesi Nevin Solak (TED Üniversitesi – Psikoloji)
Arş. Gör. Dr. Gülden Sayılan (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi / Psikoloji)

Bursiyer: Ayşenur Didem Yılmaz (ODTÜ – Psikoloji)

Proje Özeti

Sosyal Kimlik Kuramı'na (Tajfel ve Turner, 1979) göre bireyin sosyal sınıflandırma süreci ile belirginleşen, bilişsel şemalarında korunan ve sosyal kimliğine kaynak sağlayan grupları, kendini değerlendirmesi için temel oluşturur. Birey grubunu ve dolayısıyla kendisini değerlendirmek için bir de kendini ait hissetmediği diğer gruplara ihtiyaç duyar. Bu diğer gruplar kıyaslama grubu olarak isimlendirilir (Tajfel ve Turner, 1979, ss. 38-40; Turner, 1975). Bu değerlendirme, bireylerin kendilerini ait hissettikleri gruplar ile kıyaslama grupları arasında, güç, başarı ve saygınlık gibi çeşitli değer yargıları yüklenmiş boyutlarda kıyaslaması ile mümkün hale gelir. Bireylerin kıyaslama süreçleri sosyal karşılaştırma olarak isimlendirilir. Bu süreç içerisinde hem birey grubunun konumunu belirler hem de bağlam izin veriyorsa grubunun değerini, grup lehine olacak şekilde yeniden üretir (Tajfel ve Turner, 1979:40-43; Turner, 1975). Bu yanlılık, bireylerin benliklerini sosyal kimlikleri ile olumlamalarını ve kendilerini daha iyi hissetmelerini sağlar (Hogg ve Abrams, 1996, ss. 6-29; Rubin ve Hewstone, 1998; Sedikides ve Strube, 1997; Tajfel ve Turner, 1979). İç grup yanlılığı olarak isimlendirilen bu kavram (Brewer, 1979; Tajfel ve Turner, 1986), bireyin kendi grubunu, bir başka gruptan daha olumlu değerlendirmesi ile kendi grup üyelerine daha fazla kaynak ayırmaları olarak tanımlanmaktadır (bkz. Dovidio, Gaertner ve Thomas, 2013, ss.324-326).

Sosyal kimlik literatüründe iç grup yanlılığının doğrudan ile ilişkili olup olmadığı tartışılmıştır. Örneğin Mummendey, Klink ve Brown (2001) gibi araştırmacılar özdeşim düzeyinin iç grup yanlılığı ile doğrudan pozitif bir ilişkisinin olduğunu iddia etmektedir. Spears, Doosje ve Ellemers (1999) gibi araştırmacılar ise özdeşim ile iç grup yanlılığı arasındaki ilişkinin yönü ve gücü hakkında çıkarım yapabilmek için düzenleyici değişkenlere ihtiyacımızın olduğunu ifade etmektedir. Araştırmacılara göre bu düzenleyici değişkenlerin başında grup normları gelmektedir. Bu projenin ilk araştırmasında bu tartışma sorusu yanıtlanmaya çalışılacaktır: Grup normu kayırma karşıtı olduğunda yüksek özdeşimli üyeler, bu norma mı uyacaklar, yoksa hala gruplarını kayırmaya devam mı edecekler? Bir başka deyişle, grubuyla yüksek özdeşime sahip üyeler normal şartlar altında gruplarını kayırma eğiliminde iken, grup normları eşitliği işaret ederken bu eğilimlerinden vaz geçerek norma uyacaklar

mı? Yoksa bu norma göz ardı ederek, kendi gruplarına karşı yine de yanlılık mı sergileyeceklerdir? Buna ek olarak, grup tipleri bir bağımlı değişken olarak iç grup yanlılığını farklılaştırabilir (Ostrom ve Sedikedis, 1992). Örneğin normun iç grup yanlılığı üzerindeki etkisi laboratuvar gruplarında gözlenirken gerçek gruplarda bu etki görülmemektedir (örn., Jetten, Spears ve Manstead, 1997). Bu projenin ilk çalışmasında gerçek, ikinci çalışmada ise laboratuvar grupları ile araştırma yürütülecektir. Böylelikle grup normunun iç grup yanlılığı üzerindeki etkisinin grup türüne bağlı olarak değişip değişmediği gözlenmiş olacaktır.

Özdeşim düzeyinin iç grup yanlılığı üzerindeki etkisini düzenleyen değişkenler (örn. bkz. Jetten, Spears ve Manstead, 1997, Voci, 2006; Wann ve Grieve, 2005) grup üyelerine diğer grubun üyelerine karşı nasıl davranacaklarını işaret etmektedir. Böyle bir davranış belirleyicisinin bulunmadığı durumlarda grup üyeleri nasıl davranırlar? Sonuç olarak bir davranış sergileyecek üyeler karar verirken, zihinsel süreçlerinde farklı faktörleri değerlendirecektir. Peki, üyelerin davranışına kolektif olarak yön veren bir başka belirleyici olabilir mi? Örneğin üyelerin benzer kişilik tipolojileri onlara kaynak sağlayarak, bu tipolojilere uygun olarak gruplar arası davranışları farklılaşabilir mi? Bir diğer deyişle, laboratuvarında oluşturulacak iki gruptan bir grubun üyelerinin çoğunluğunun belirsizliğe karşı tahammülünün düşük değerinin ise yüksek olduğu varsayılın. Bu üyelerin oluşturduğu gruplar, bir kaynağı kendi gruplarıyla bir dış grup arasında paylaştırırken, gruplar arası davranışa referans olmaya belirsizliğe karşı tahammülsüzlük düzeylerinden etkilenirler mi? Ya da bu projenin üçüncü araştırmasında dile getirileceği gibi, grup üyeleri kendilerinin yarışmacı ya da işbirlikçi olduklarına inandıklarında, iç ve dış grupları arasındaki değerlendirmeleri farklılaşacak mıdır? Böyle bir araştırma sorusuna yönelik inceleme, özdeşim ve iç grup yanlılığı arasındaki ilişkinin, grup üyelerinin norm öncesi evrelerden etkilenip etkilenmediğini gösterebilecek; dolayısıyla gelecek çalışmalara yön verebilecektir. Sonuç olarak bu projenin üçüncü çalışmasında gruplar arası davranışa referans oluşturmaya grup formasyonu değişimlenerek, grup üyelerinin norm öncesi evrelerde sahip oldukları ortak özelliklerin, özdeşimin iç grup yanlılığı üzerindeki etkisinde bir rolü olup olmadığı sorusu cevaplanmaya çalışılacaktır.

2018-2019 Bahar Döneminde Lisans ve Lisansüstü Programlarımızdaki Ek Görevli Hocalarımız

ZEYNEP ATBAŞOĞLU

“PSY682 - Applications in Clinical Psychology” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

DUYGU CANTEKİN

“PSY541 - Issues in Clinical Psychology” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

CANAY DOĞULU

“PSY150 - Understanding Social Behavior” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

ÇAĞAY DÜRÜ

“PSY440 - Topics in Clinical Psychology” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

ALİ CAN GÖK

“PSY490 - Field Practice” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

SEZEN KIŞLAL

“PSY374 - Biological Psychology” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

EROL ÖZÇELİK

“PSY214 - Research Methods in Psychology” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

EMİNE TUNA ULAŞAN ÖZGÜLE

“PSY100 - General Psychology” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

MEZUNLARIMIZ: Kim, Nerede?

Berna OK

- ◇ **Mezuniyet Yılı:** 2011
- ◇ **Yüksek Lisans:** Ege Üniversitesi, Klinik (Uygulamalı) Psikoloji Anabilim Dalı
- ◇ **Çalıştığı Kurum:** Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Manisa
- ◇ **İlgi/Çalışma Alanları:** Kurum bakımında kalan çocuklar, koruyucu aile modeli, davranışsal inhibisyon, anksiyete bozuklukları, sosyal anksiyete, mizaç
- ◇ **Bulunduğu Şehir:** Manisa
- ◇ **İletişim Bilgileri:**
 - ◇ **E-posta:** berna.ok@gmail.com
 - ◇ **Telefon:** 05556234034

Psikoloji Öğrencilerine Tavsiyesi:

“Çalışma alanı insan olan bir bilim dalı ile uğraşmanın tutkusuyla, muhakkak bir yerlerde birilerinin hayatına dokunacağınızın farkındalığıyla, etik ilkeler dahilinde ve bilimsel yöntemlerle uygulanması dileğiyle...”

Göker GÜLÇÜR

- ◇ **Mezuniyet Yılı:** 2003
- ◇ **Yüksek Lisans:** Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Psikoloji
- ◇ **Çalıştığı Kurum:** Özel İzmir SEV Ortaokulu
- ◇ **İlgi/Çalışma Alanları:** Eğitim psikolojisi, öğrenme, öğrenme tutumları
- ◇ **Bulunduğu Şehir:** İzmir
- ◇ **İletişim Bilgileri:**
 - ◇ **E-posta:** gokergulcur@gmail.com
 - ◇ **Telefon:** 05357716308

Psikoloji Öğrencilerine Tavsiyesi:

“Alanda çalışma-akademisyenlik ayrımına girmeden, her ikisinin bulunduğu deneyimlere yönelmelerini öneririm.”